

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 - 2554 มุ่งเสริมสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นต่อเนื่อง โดยยึดคุณลักษณะสำคัญของกลไกการบริหาร โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาของบ้านเมือง มีความกล้าหาญที่จะรับผิดชอบต่อผลจากการกระทำ โดยยึดหลักคุณธรรม คือ ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ยึดหลักซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัยหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมตัดสินใจในการพัฒนาประเทศ หลักความคุ้มค่า โดยบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัดให้มีการใช้อย่างประหยัด คุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน หลักความโปร่งใส คือ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้ประชาชนเข้าถึงได้สะดวกและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความถูกต้องในการดำเนินงาน หลักนิติธรรม โดยตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา นั่นก็คือ จะต้องพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และประเทศชาติในที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 51)

สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ข่าวสารถูกถ่ายทอดและนำเสนอแพร่อย่างรวดเร็วการเลียนแบบสื่อเป็นไปอย่างรวดเร็ว เด็กและเยาวชนเข้าถึงข่าวสารอย่างไม่มีขีดจำกัด มีการแข่งขันพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีรวมทั้งการแข่งขันทางการค้า มีค่านิยมทางวัตถุสูงมาก เกิดการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพรรคพวกมากกว่าส่วนรวม ขาดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่องทำให้เกิดภาวะขาดความสมดุล ทั้งทางจิตใจและวัตถุต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นำส่งผลให้สังคมไทยมีปัญหาซับซ้อนมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาเพิ่มพูนหลายด้านทั้งปัญหาด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างมาก ก่อให้เกิดปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม สังคมขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม เกิดปัญหาทุจริตคอร์รัปชันกันในทุกวงการ เกิดปัญหาอาชญากรรมมากขึ้น ปัญหาการแพร่ขยาย

โรคเอดส์ และการติดยาเสพติดอย่างรุนแรงในสังคม เกิดขึ้นกับเยาวชนของชาติเพิ่มขึ้นโดยลำดับ (กรมวิชาการ. 2544 : 1) ในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว นำมาซึ่งปัญหาที่หลากหลาย ซับซ้อน หนึ่งในปัญหาเหล่านั้นคือปัญหาด้านการศึกษา ท่ามกลางภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ความผันผวนทางการเมือง ความศุภร้อนทางวัฒนธรรมและศีลธรรม ความพ่ายแพ้ในสนามแข่งขันที่ต้องวัดกันด้วยคุณภาพและสมรรถภาพคนไทยและสังคมไทยเริ่มต้นตัวที่จะติดตามความเปลี่ยนแปลง ทั้งทางบวกและทางลบของประเทศชาติอย่างใกล้ชิด เมื่อใดก็ตามที่คนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งยากจนและอ่อนด้อย ขาดสิทธิและโอกาสในการพัฒนาตนเองครอบครัวและการทำมาหากินเสียงเรียกร้องให้มีการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาก็ยิ่งดังก้องขึ้นตามลำดับ และเร่งรีบให้เกิดการปฏิรูปโดยพลัน รัฐได้ทุ่มเทงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ได้แสดงความมุ่งมั่นในการปรับปรุงกระบวนการศึกษาทุกด้าน ให้สามารถสนองตอบความต้องการของชีวิตและสังคม และก้าวทันต่อความก้าวไกลของสังคมโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 3)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งพัฒนานคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และได้ให้ความสำคัญในความมีวินัยในตนเอง คือ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 23) โดยเฉพาะการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา การศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาที่เชื่อมต่อมาจากระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยจำแนกออกเป็น 2 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งผู้เรียนที่มีเกณฑ์อยู่ในช่วงวัยรุ่นที่กำลังเจริญเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต การจัดการระดับมัธยมศึกษาจึงเป็นการวางรากฐานในการพัฒนาวัยรุ่น เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมสามารถทำงานและมีชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขรวมทั้งเป็นพลเมืองที่ดีและเป็นสมาชิกที่ดีต่อสังคม (อมรา เล็กเริงสิทธิ์. 2540 : 53 – 55)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์กรหลักในการนำนโยบายด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ ไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

และสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยกำหนด มาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเน้นกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและ แก้ปัญหา และการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้นักเรียน มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ภูมิคุณธรรม จริยธรรมและสามารถดำรงชีวิต ได้อย่างมีความสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษา การเรียนรู้และวิถีชีวิตใน สังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ค : 3 - 4)

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนจึงเป็นภาระหน้าที่สำคัญ โรงเรียนจะต้องวางระบบมีการวางแผนมีการปฏิบัติและติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญแก่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมาก โดยมุ่งหวังว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านการส่งเสริมและการป้องกัน แก้ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน (Risk Behaviors) จะสามารถสร้างนักเรียนหรือเด็ก เยาวชนให้พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเป็นคนที่มี คุณภาพของสังคมและประเทศชาติ (หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา. 2544)

อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด มีพื้นที่บริการประกอบด้วย 4 ตำบล 49 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น รวม 23,877 คน มีโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา และโรงเรียนสูงยาง วิทยาประชาสรรค์

โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2517 ตั้งอยู่ในตำบลหนองผือ อำเภอเมือง สรวง จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 จัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบบสหศึกษา มีนักเรียน จำนวนทั้งสิ้น 1,032 คน มีข้าราชการครู 50 คน เมื่อปี พ.ศ. 2535 โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา ได้ก่อตั้งโรงเรียนสาขาคำบลคูเมือง โดยตั้งอยู่ในตำบลคูเมือง อำเภอเมืองสรวง จังหวัด ร้อยเอ็ด และให้ชื่อว่า โรงเรียนสูงยางวิทยาประชาสรรค์ และเมื่อ พ.ศ. 2537 กรมสามัญ ศึกษาประกาศให้โรงเรียนสูงยางวิทยาประชาสรรค์ เป็นเอกเทศ ปัจจุบัน โรงเรียนสูงยางวิทยา ประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 จัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบบสหศึกษา มีนักเรียนจำนวน ทั้งหมด 128 คน

และจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเมืองสรวงวิทยาและโรงเรียนสูงยางวิทยาประชาสรรค์ ด้านปัจจัยภายนอก พบว่า มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร คือ ทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้ก็จะมีอาชีพเสริมคือ การอพยพไปขายแรงงานในต่างถิ่น เป็นลูกจ้างประจำหรือประมง เป็นลูกจ้างตามโรงงานในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด โดยเฉพาะการเป็นลูกจ้างประจำเรือประมงที่ออกหาปลาในทะเลนั้นเป็นที่นิยมกันมาก ผู้ชายที่อยู่ในวัยทำงานก็จะไปหาปลากัน ส่วนผู้หญิงก็จะเข้าไปทำงานในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ทำให้ในหมู่บ้านจะเหลือเฉพาะคนแก่และเด็กที่อยู่ในวัยเรียนเท่านั้น ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน การศึกษาของประชากรส่วนใหญ่จะจบการศึกษาภาคบังคับ เนื่องจากต้องออกมาช่วยผู้ปกครองทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการทำไร่นา การไปลงเรือหาปลา หรือการไปทำงานรับจ้างเพื่อหาเงินมาช่วยเหลือครอบครัว เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ค่อนข้างต่ำทำให้นักเรียนต้องไปทำงานช่วยผู้ปกครอง จึงส่งผลกระทบต่อจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนและผู้ปกครองไปทำงานต่างจังหวัดทำให้ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียนส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม กำลั้งใจ และแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน (โรงเรียนสูงยางวิทยาประชาสรรค์. 2554 : 8-9)

ทั้งนี้โรงเรียนได้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อวางแผนและจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ ปกป้องและแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียนในแต่ละด้านมาโดยตลอด ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นหัวหน้างานกิจการนักเรียน มีหน้าที่โดยตรงในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งในด้านการป้องกันและการส่งเสริม การดูแลช่วยเหลือ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาเอง ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นไปและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาให้มีมาตรฐานในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี มีความรู้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเติบโตเป็นพลเมืองของชาติที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการศึกษา

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. เนื้อหา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ตามกระบวนการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 5 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ค : 6)

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ในปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งสิ้น 2,937 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ในปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งสิ้น 340 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพ จำแนกเป็น

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.2 ครู

3.1.3 นักเรียน

3.1.4 ผู้ปกครอง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

3.2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน

3.2.4 ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข

3.2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หมายถึง บุคคลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง

3. การปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 5 ด้าน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ที่ชัดเจนสอดคล้องกับการบริหารทั้งระบบของสถานศึกษา โดยอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครู รวมทั้งการประสานสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและยั่งยืน 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง วิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูล และการทดสอบ เพื่อให้สามารถนำไปวางแผน ในการป้องกัน ช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม โดยข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ควรทราบและรวบรวมไว้ ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย พฤติกรรมทางเพศ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรอง ซึ่งเป็นการจัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามพฤติกรรม ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้น ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความรุนแรงหรือความถี่ ของปัญหา โดยในการดำเนินการคัดกรองนักเรียนสถานศึกษามีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์ การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน ให้เป็นที่ยอมรับของครู ในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

4.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง การสนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลได้เรียนรู้และพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัวเผชิญกับปัญหาและดำรงตนได้เหมาะสมตามวัยโดยใช้รูปแบบที่หลากหลายตามสภาพและความเหมาะสม

ได้แก่ การจัดกิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
โครงการพิเศษต่าง ๆ

4.4 ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข หมายถึง การดูแล เอาใจใส่และ
ช่วยเหลือนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา
จำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย
ได้แก่การให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมในชั้นเรียน การสื่อสารกับผู้ปกครอง
กิจกรรมเสริมหลักสูตรและการเยี่ยมบ้านนักเรียน

4.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่มี
ปัญหายากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น หรือกรณี
ที่เด็ก มีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาและ
ช่วยเหลืออย่างเหมาะสมต่อไป โดยการส่งต่อมี 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายใน และการ
ส่งต่อภายนอก

5. โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด หมายถึง โรงเรียน
เมืองสรวงวิทยา และโรงเรียนสูงยางวิทยาประชาสรรค์ ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 27

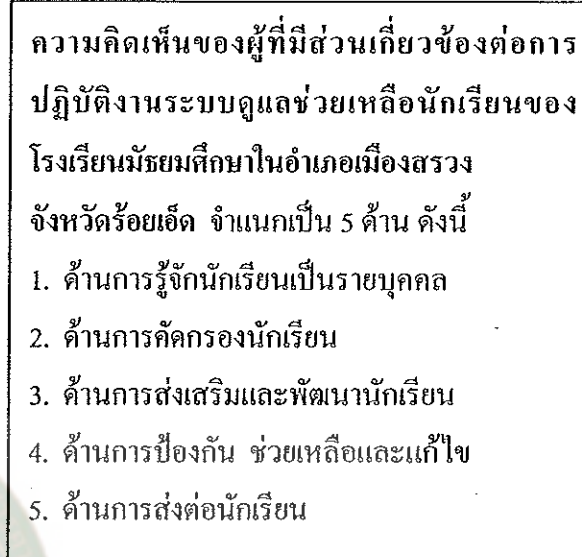
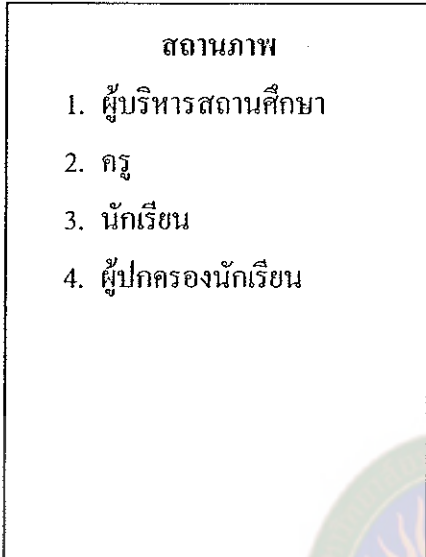
กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการ
ปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสรวง
จังหวัดร้อยเอ็ด ตามกระบวนการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน

5 ด้าน ดังแผนภาพที่ 1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ๓ : 6)

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการศึกษา

ประโยชน์การศึกษา

1. ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน
2. เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน แก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและยั่งยืน